

Η αγάπη για την Υπεραγία Θεοτόκο

Α. Ο Απόστολος Λουκάς

Ο Απόστολος και ευαγγελιστής Λουκάς καταγόταν από την Αντιόχεια της Συρίας και ασκούσε το επάγγελμα του ιατρού. Σύμφωνα με μια αρχαία παράδοση ήταν επίσης πολύ καλός ζωγράφος. Γνώριζε άριστα την Εβραϊκή, την Συριακή και την Ελληνική γλώσσα. Από τα έργα του μπορεί κανείς να διακρίνει τη φιλοσοφική και φιλολογική του μόρφωση. Ακόμη από την ευχέρεια χειρισμού της Ελληνικής γλώσσας μπορούμε να αποδεχθούμε την παράδοση που υποστηρίζει την ελληνική εθνικότητα του Αποστόλου.

Ο απόστολος Λουκάς υπήρξε στενός μαθητής και συνεργάτης του αποστόλου Παύλου, τον οποίο ακολούθησε κατά το μεγαλύτερο μέρος της δεύτερης και τρίτης περιοδείας του. Παρέμεινε μαζί με τον Παύλο κατά την πρώτη και δεύτερη φυλάκισή του. Λέγεται ότι ο ευαγγελιστής Λουκάς μετά το μαρτυρικό θάνατο του δασκάλου του κήρυξε το ευαγγέλιο στην Δαλματία, στην Ιταλία, στην Γαλλία και κυρίως στην Ελλάδα, στην περιοχή της Αχαΐας

Ο Λουκάς έχει συγγράψει το «Κατά Λουκά» Ευαγγέλιο, όπου διακρίνεται το χάρισμά του ως ιστορικός, ενώ ονομάζεται και «Ευαγγελιστής της Παναγίας». Περισσότερο από τους άλλους ευαγγελιστές περιγράφει ζωηρά και δίνει πολύτιμες πληροφορίες για διάφορα γεγονότα της ζωής της Υπεραγίας Θεοτόκου. Αφηγείται τον Ευαγγελισμό της Παναγίας, την επίσκεψή της στην Ελισάβετ και άλλα περιστατικά από την παιδική ηλικία του Χριστού, τα οποία γνωρίζουμε μόνο από το ευαγγέλιό του. Επίσης ο απόστολος είναι συγγραφέας των «Πράξεων των Αποστόλων», του πέμπτου βιβλίου της Καινής Διαθήκης. Εκεί διηγείται τη δράση των αποστόλων για τη διάδοση του χριστιανισμού και τους διωγμούς που υπέστησαν.

Εκτός από το συγγραφικό του έργο και τη σπουδαία ιεραποστολική δράση ο απόστολος Λουκάς είχε ένα μεγάλο καλλιτεχνικό ταλέντο, τη ζωγραφική. Η αγάπη του στην Παναγία τον παρακίνησε να αποτυπώσει τη μορφή της σε εικόνες. Σ' αυτόν αποδίδονται τρεις εικόνες της Θεοτόκου που σώζονται ακόμη και σήμερα μετά από τόσους αιώνες. Η πρώτη βρίσκεται στα Καλάβρυτα στο μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου και είναι ανάγλυφη από κερί και λιβάνι. Η δεύτερη είναι της Σουμελά στην ομώνυμη μονή κοντά στη Βέροια και είναι φτιαγμένη με χρώμα. Η τρίτη είναι της Παναγίας του Κύκκου στην Κύπρο και είναι φτιαγμένη με ψηφίδες.

Οι τρεις αυτές εικόνες σύμφωνα με την παράδοση έγιναν ως εξής. Ο ευαγγελιστής Λουκάς πήγε μια μέρα ρώτησε την Παναγία να της φτιάξει μια εικόνα και έλαβε θετική απάντηση. Τότε εμφανίστηκε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ και του έδωσε τρία σανίδια. Σε λίγο καιρό έφτιαξε μια εικόνα και την παρουσίασε στην Παναγία. Εκείνη την είδε του είπε ότι ήταν ωραία, αλλά ότι έλειπε ο Υιός της. Ο απόστολος Λουκάς την είχε φτιάξει μόνη της δεόμενη, να προσεύχεται. Αυτή η εικόνα βρίσκεται στη Μονή Σουμελά. Κατόπιν έφτιαξε άλλη μια με το Χριστό μαζί, την έδειξε και αυτήν στην Παναγία. Εκείνη τον ενθάρρυνε ότι ήταν πολύ καλή, αλλά είχε βάλει το Χριστό δεξιά γι' αυτό λέγεται δεξιοκράτοια και βρίσκεται στο Μέγα Σπήλαιο. Τέλος, έφτιαξε την τρίτη εικόνα που είχε βάλει το Χριστό στο κανονικό χέρι, την ευρισκόμενη σήμερα στην Κύπρο στη Μονή Κύκκου. Αυτές τις τρεις εικόνες τις ευλόγησε η Παναγία μας με το πανάγιο

χέρι της και είπε: «Η χάρη του Κυρίου και Θεού μου που γεννήθηκε από μένα να βρίσκεται στις εικόνες αυτές». Αυτή η ευλογία τις διασώζει μέχρι σήμερα.

Για το τέλος του αποστόλου Λουκά υπάρχουν δύο παραδόσεις. Η μία αναφέρει ότι οι Ρωμαίοι τον κρέμασαν από τα κλαδιά μιας ελιάς και έτσι μαρτύρησε. Η άλλη ότι κοιμήθηκε ειρηνικά στη Θήβα όπου και ετάφη.

Η μνήμη του εορτάζεται κάθε χρόνο στις 18 Οκτωβρίου.

Ερμηνευτικά σχόλια

Χάρισμα ως ιστορικός: Ο απόστολος Λουκάς γράφει το ευαγγέλιό του ως ιστορικός, με μεθοδικότητα και χρονολογική ακρίβεια. Χρησιμοποιεί τις επιστημονικές του γνώσεις για να αποδώσει με τον καλύτερο τρόπο τα γεγονότα που ιστορεί. Η επιστημονική του μόρφωση δεν τον εμποδίζει να πιστέψει και να κηρύξει το Χριστό. Μέσα στην Εκκλησία γίνεται αποδεκτή η επιστήμη ως δώρο του θεού, που βοηθά τον άνθρωπο και φανερώνει το θεϊκό μεγαλείο.

Ευαγγελιστής της Παναγίας: Η Παναγία είναι ένα πολύ αγαπητό πρόσωπο στον απόστολο Λουκά. Διασώζει στο ευαγγέλιο του σημαντικά γεγονότα από τη ζωή της που δεν τα συναντούμε στους άλλους ευαγγελιστές. Από αυτόν μαθαίνουμε για τον Ευαγγελισμό της Παναγίας. Περιγράφει τον ταπεινό τρόπο που η Παρθένο Μαρία δέχεται να γίνει μητέρα του Χριστού. Επίσης μας αφηγείται την επίσκεψη της Παναγίας στη συγγενή της Ελισάβετ και το διάλογο μεταξύ τους. Ακόμη βλέπουμε την αγωνία της Παναγίας όταν αναζητούσε τον δωδεκαετή γιό της που βρισκόταν στο ναό των Ιεροσολύμων.

Αποτύπωση τη μορφή της σε εικόνες: Ένα άλλο σημείο που δείχνει την αγάπη του ευαγγελιστή στη Θεοτόκο είναι οι εικόνες που αγιογράφησε με τη μορφή της. Η Παναγία είναι μια αγιασμένη προσωπικότητα που αποτελεί πηγή έμπνευσης για τον Λουκά. Το παράδειγμα του αποστόλου ακολούθησαν αργότερα πολυάριθμοι χριστιανοί καλλιτέχνες και δημιουργήθηκε η τέχνη της αγιογραφίας που είναι ζωντανή μέχρι τις μέρες μας.

Ευλόγησε τις εικόνες η Παναγία: Η Παναγία ευαρεστείται στην ύπαρξη εικόνων γιατί αυτές βοηθούν τον πιστό να πλησιάσει το Θεό. Μ' αυτές περιγράφουμε αυτό που έχουμε δει ως πιστοί. Λατρεύουμε τον εικονιζόμενο Χριστό ή τιμούμε την Θεοτόκο και τους αγίους αλλά όχι την εικόνα ως υλικό. Η εικόνα γίνεται γέφυρα μέσω της οποίας προσκυνούμε τον αγιογραφημένο άγιο και δια μέσω αυτού τον αληθινό Θεό. Αυτή είναι το έγχρωμο ευαγγέλιο που διδάσκει με τις απεικονίσεις όλο το περιεχόμενο και τα δόγματα της πίστης.

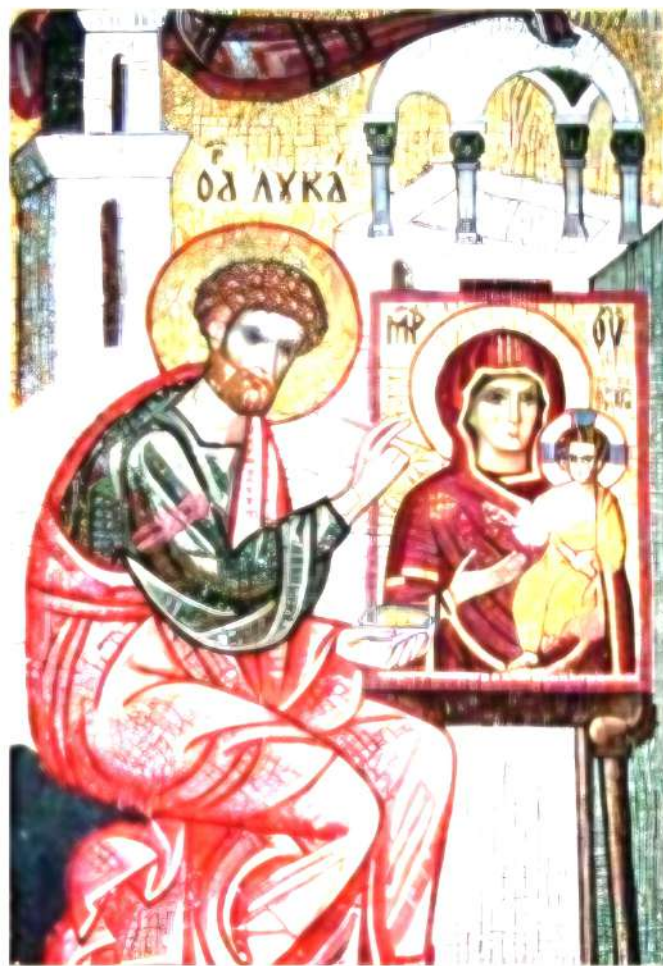
Όπως και στην ζωή του αποστόλου Λουκά έτσι και στην δική μας η μορφή της Παναγίας είναι πολύ σημαντική. Η Παναγία είναι η πνευματική μας μητέρα. Προσευχόμαστε σ' αυτήν να μας προστατεύει και να παρακαλεί τον Χριστό για τον καθέναν μας. Αυτήν παρακαλούμε σε κάθε δυσκολία μας. Ακόμη, μπορούμε να της μοιάσουμε στις αρετές της. Στην υπακοή στο θέλημα του Θεού. Στην ταπείνωση. Στην αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους. Στην συγχωρητικότητα απέναντι σε όσους κάνουν κακό. Στην προσευχή. Η Παναγία μπορεί να είναι πρότυπο για την ζωή μας. Ας παρακαλούμε λοιπόν από την παιδική μας ηλικία την Μητέρα του Θεού να μην μας λησμονεί και να μας βοηθά να είμαστε κοντά στον Υιό της. Και όταν έχουμε ευκαιρία, όπως την περίοδο της αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, οπότε κάθε Παρασκευή γίνονται οι Χαιρετισμοί για το πρόσωπό της, ας πηγαίνουμε στην Εκκλησία και ας την παρακαλούμε και για μας και για όλο τον κόσμο.

Ερωτήσεις

1. Η επιστημονική μόρφωση εμπόδισε το Λουκά να πιστέψει και να γίνει απόστολος;
2. Γιατί ονομάστηκε «ευαγγελιστής της Παναγίας»;
3. Γιατί αγιογράφησε την Παναγία;
4. Σε τι χρησιμεύουν οι εικόνες;
5. Ποια είναι η αξία της Παναγίας για την δική μας ζωή;
6. Πώς μπορούμε να τιμήσουμε την Παναγία μας;

Συμπέρασμα

Η αγάπη στην Παναγία αποτελεί πηγή έμπνευσης και δημιουργίας για τη ζωή των πιστών.

Ο πρώτος αγιογράφος

Σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας ο Άγιος Λουκάς ήταν ο πρώτος αγιογράφος. Γνωρίζοντας την τέχνη της ζωγραφικής ζητησε την ευλογία από την Παναγία μητέρα του Κυρίου μας να τη ζωγραφίσει φέροντας στην αγκαλιά της τον μικρό Χριστό σαν ζωντανή απόδειξη της επί γης παρουσίας του Κυρίου. Εκείνη τότε είπε με χαρά για την εικόνα: «Η Χάρη Αυτού που γεννήθηκε απόμένα να είναι μαζί της». Στη συνέχεια ο Άγιος ιστόρησε και άλλες εικόνες της βοεφοκρατούσας Παναγίας εισάγοντας έτσι στην Εκκλησία την ευλαβή παράδοση της τιμής των ιερών εικόνων.

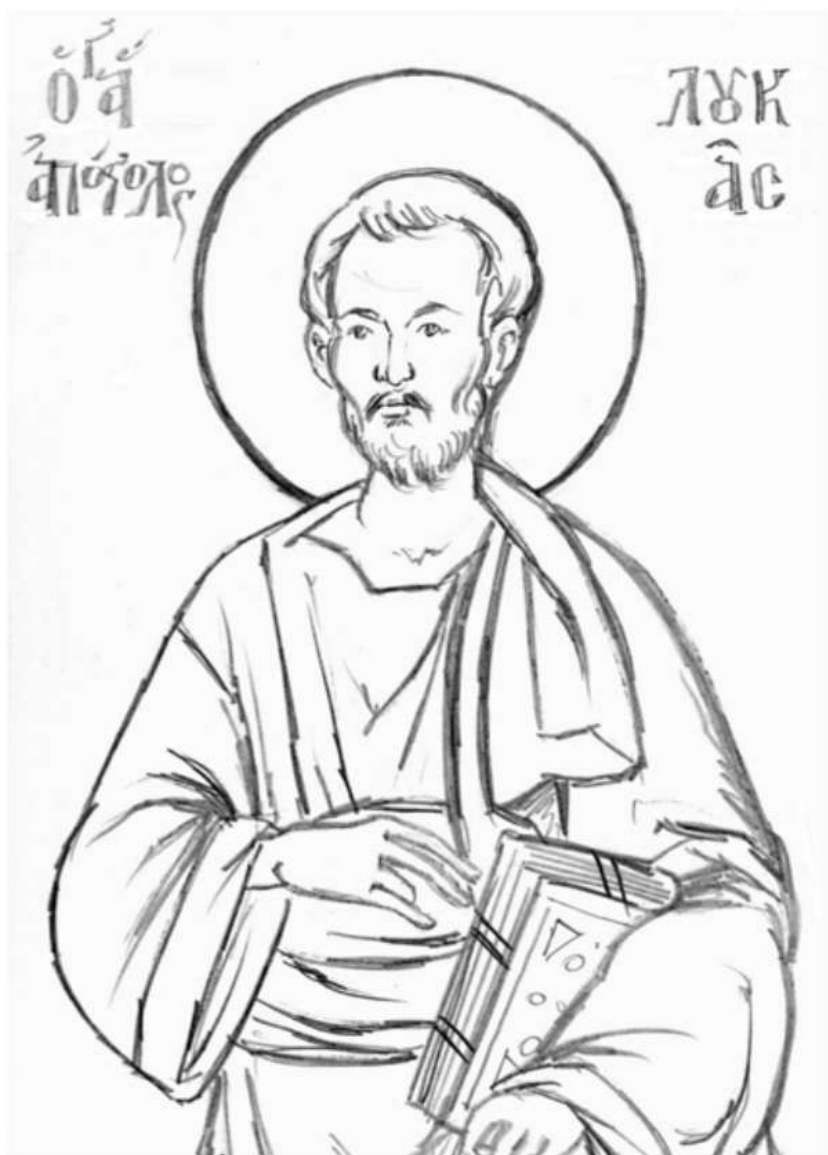
Η Παναγία Σουμελά

Σύμφωνα με την παράδοση η εικόνα της Παναγίας «Σουμελά» είναι έργο του Αγίου Λουκά. Με θαυμαστό τρόπο βρέθηκε στο όρος Μελά του Πόντου όπου και χτίστηκε η περίφημη Μονή «Σουμελά».

Στα χρόνια της μικρασιατικής καταστροφής η εικόνα έμεινε κρυμμένη στον Πόντο. Αργότερα με ενέργειες της Ελληνικής Πολιτείας η εικόνα μεταφέρθηκε στην πατρίδα μας.

Σήμερα φυλάσσεται στη νέα Ιερά Μονή Παναγίας «Σουμελά» στο όρος Βέρμιο της Βέροιας και αποτελεί σημείο αναφοράς του Ποντιακού Ελληνισμού και ένα από τα σπουδαιότερα προσκυνήματα της Ορθόδοξης πίστης μας στην πατρίδα μας.

Ώρα για παιχνίδι

Βρες στο κρυπτόλεξο 8 λέξεις από την ιστορία:

ΑΛΚΕΗΛΟΥΚΑΣΚΕΗΓΦΔΣΑΕΥΠΑΝΑΓΙΑΛΚΕΗΓΦΔΑΝΤΙΟΧΕΙΑ
ΛΚΕΗΓΦΙΑΤΡΟΣΛΚΕΗΓΤΥΘΙΟΙΘΕΚΛΣΟΥΜΕΛΑΛΚΕΗΓΦΔΡΤΥ
ΣΚΥΚΚΟΣΛΚΕΗΓΦΔΣΤΥΘΘΕΥΑΓΓΕΛΙΟΙΘΥΓΗΕΚΟΠΑΥΛΟΣΛΚ
ΞΗΓΦ

Να ζωγραφίσεις τον ευαγγελιστή Λουκά να ανιογραφεί την Παναγία και μόνον του

